

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izjemši pondeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejeman za avstro-ugarske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld. za četr leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četr leta. — Za tuge dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in na dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četr leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejeman za četr leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četristopne peti-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 "gledališka stolba". Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t.j. administrativne stvari, je v "Narodnej tiskarni" v Kolmanovej hiši.

Volilci trebanjskega, zatiškega, žužemberškega, mokronoškega in radeškega okraja!

Po smrti nepozabljivega in do konca svojih dní narodnej stvari zvestega Vašega poslanca grofa Barbo-Waxensteinškega je treba, da si volite druga poslanca za deželn zbor kranjski. K tej volitvi ste z vladnim razpisom poklicani prihodnji petek 14. dan tega meseca.

Podpisani narodni centralni volilni odbor je po vsestranskem preudarku in v soglasju z mnogimi pismi in poročili, ki so mu došla iz Vašega volilnega okraja, jednoglasno sklenil, priporočati Vam kot kandidata narodne stranke

gospoda **Petra Grasselli-ja**, hišnega posestnika v Ljubljani,

o katerem je odbor po vsem prepričan, da bode Vaš okraj vredno zastopal z zanim svojim odličnim talentom, po najboljšej vesti in zmožnosti in v družbi z drugimi narodnimi poslanci. Njega torej volite!

Volilci! Bodite uverjeni, da volilni odbor ni prezrl nasvetov, ki so mu došli iz dveh vaših okrajev, — ali dostavek velike večine naših zaupnih mož iz vseh volilnih okrajev, da v tako silno razširjenem volilnem okrožji, kakor je Vaše, se je — iz posebne blagovoljnosti nekaterih volilcev do enega ali druga sicer vsega spoštovanja vrednega domačina — bat neugodnega razcepljenja glasov, bil je centralnemu odboru zopet kažipot, da se je vstopil nad stranke in Vam za poslanca priporoča moža, po katerem brez pomisleka sežete lahko vsi! Ravno Vi ste pri vseh zadnjih volitvah pokazali tako lepo složnost in tako trdno disciplino, da je bila cela slovenska narodna stranka ponosna na take vrle volilne može. Mi zato trdno upamo, da se boste te rodoljubne discipline držali tudi pri zdanje volitvi!

V Ljubljani 10. maja 1880.

Za centralni narodni volilni odbor:

Dr. Jan. Bleiweis, predsednik.

Gladstone in liberalna stranka na Angleškem.

III.*)

Dr. V. Z. — Zaradi tega, ker se je Gladstone za katoliške Irce tako brigal, se ne moremo zadosti načuditi, da so nemški katoliški listi jude Beaconsfielda, največjega zatiralca irskih katoličanov nekaj časa v zvezde kovali, mej tem, ko so njihovega največjega dobrotnika Gladstone-ja na ne prav lep način napadali. Kje je ključ tega čudnega obnašanja?

Po zadnjem rimskem koncilu, ko je bila papeževa nezmotnost za dogmo razglašena, je Gladstone 1871 l. napisal brošuro "Vatican decrees and civil allegiance" (to se pravi po naše: kako se skladajo vatikanski dekreti z državljanško pokorščino proti posvetnim gospodskam?) V tej brošuri je Gladstone kakor protestant razlagal v slogu, kakor je bila zminjena njegova pisava, da se vatikanski dekreti o nezmotnosti ne dajo v sklad dovesti z dolžnostmi, katere ima vsak državljan napram posvetnim gospodskam. Kakor vsak Gladstone-jev spis, je tudi ta po celiem svetu veliko senzacijo probudil. Odgovoril mu je bil takrat ne manj duhovito njegov sošolec in prijatelj iz mladosti kardinal Manning.

Vse nemško liberalno in judovsko časništvu je imelo takrat prijavljene velike izpiske in odlomke iz te Gladstone-jeve knjižice.

* Glej št. 103 in 105 "Slov. Naroda".

Tisti liberalni nemški in židovski listi, ki so zadnjih 5 let Gladstone-ja dan za dnevom posvali in z najgršimi priimki obkladali, so ga takrat z ditirambami v nebo povzdigovali in ga za najbolj modrega moža tega stoletja proglašali. "N. Fr. Presse" je kar naravnost rekla, da njih Gladstone samo prvi financier angleški, temuč tudi najbolj duhoviti in temeljiti poznavalec državnega in cerkvenega prava. Nemški katoliški listi pa niso na to ozir jemali, kaže Gladstone rojen in še dan denes zelo počuven ud angleške državne cerkve. Nemškim psevdoliberalcem je pa Gladstone s tem spisom pravo struno zadel, ker dal jim je povod, zabavljati na "farštu" (zu einer kleinen Pfaffenhetze) kadar pa nemški psevdoliberalni listi kaj tacega le od daleč izvohajo, se vržejo na tako hrano, kakor čebele na med. Ali vsi napadi nekaterih katoliških listov, niti v nebo-povzdiganje od strani evropskih liberalcev nih Gladstone-ja na potu reform motilo. V tej zadevi je Gladstone pokazal svojo popolno nepristranost in pravo svobodomiselnost, da je ravno sedaj v svoje ministerstvo poklical moža, ki je bil poprej glavar vseh angleških framazonov, zdaj je pa jeden najbolj ognjenih katoličanov. Ta mož je Marquis of Ripon. Imenoval ga je Gladstone za vice-kralja obec Indij, gotovo eno najvažnejših mest v angleškej vladnej hierarhiji. Do denašnjega dneva se še nij dogodilo, da bi bilo tako važno mesto v angleškem ministerstvu podeljeno katoličanu, še manj pa katoliškemu spreobrnencu.

Ker je Gladstone 1871 l. zaradi črnega morja ustregel Gorčakovemu in ker je proglašil za načelo svojega vladanja: "non intervention" in ker so se Angleži uže naveličali teh dobrih in veselih let polnih blagostanja in zniževanja davkov, vrgli so 1874 l. pri volitvah liberalno stranko ob tla in prišel je na krmilo krščeni jud Disraeli, pozneje oblemenjeni lord Beaconsfield, gotovo velika nesreča za južne Slovane, ker ravno pod njegovim vladarjem se je začelo jugoslovansko gibanje.

Kako se je 1875. l. vstanek v Hercegovini začel, znano je vsem in še vedno pred očmi, torej se ne bomo pri tem obotavljal. Pričakovali smo vsi takrat, da bo ob enem tudi raja začela vstajati v Bosni in da se bodo Bolgari kvišku spravili. Kmalu po hercegovinskem vstanku se je začelo gibanje v Bosni, — kako in na kakršne načine, nam je še vsem dobro pred očmi. O Bolgarih nijmo drugih novic niti v dopisih niti v telegramih zvedeli kakor to, kar so nam dunajski listi poročali. Tisti listi, na čelu "N. Fr. Pr." so nam na kratko povedali, da so se Bolgari na starej Planini meseca maja 1875. l. tudi začeli nekaj vzdigovati, pa so Turki precej to gibanje z vso eneržijo zatrli v klici. Dunajski listi so v tej zadevi še posebno turško previdnost in obzirnost hvalili. To je bilo vse.

Potem je pretekel celi mesec, in nikjer nij bil v nobenem listu več o bolgarskem vstanku kaj brati. Naenkrat prinese glavni organ angleške liberalne stranke "Daily news"

obširne popise, kaj se je koncem maja 1875. leta na južnih straneh stare Planine v Bataku, itd. godilo. Stalni dopisnik tega lista v Carigradu je bil takrat še ne znani ali potem slavni kapitan Archibald Forbes. Patriotični Bulgari so opozorili tega dopisnika na turške nečuvene grozovitosti, ki so jih Turki učinili v severnih krajih sedanje iztočne Rumelije, kjer so Turki pod poveljništvo Šefket paše brez vsacega povoda cele cvetoče vasi in trge nenadoma obkolili, na vseh voglih zažgali, potem pa vse poklali, kar jim je v roke prišlo, moške, ženske in otroke, tako, da nij v takem kraju žive duše ostalo. Ker so ti kraji zelo v zavetji na južnih predelih stare Planine, se nij moglo vse to tako hitro po svetu zvedeti. Archibald Forbes je v „Daily news“ vse to natanko opisal, kar je videl. Ko so Angleži to brali, so kar strmeli, lasje so se jim ježili in drug druzega so povpraševali, ali je to mogoče, ali je to res, ali nij to gola izmišljija? Poslali so potem drugi veljavni angleški listi, na čelu „Times“, svoje dopisnike v te nesrečne kraje gledat, ali se to obistinuje. Kmalu so dospela v London poročila po vseh listih, ki so zatrjevala, da je A. Forbes samo resnico pisal, da nij niti pike iz svoje fantazije dodal.

Ko so Angleži videli, da se ne da več o teh „lepih“ turških činih dvomiti, nastal je po celej velikej Britaniji tak vihar, kakor ga še nij bilo črez 20 let od Kimske vojske naprej. V velicih in malih mestih se je zbiralo angleško ljudstvo v vseh treh kraljevinah v velike tabore, kjer je množica svojo srditost in svoj gnus nad Turkom v govorih, in resolucijah izražala. To so znani „atrocities meetings“, ki so še dandanes celemu svetu v spominu. Glavni agitator pri napravi in sklicevanju teh taborov je bil Gladstone, takrat vodja opozicije zoper Disraelijevo vlado. S svojo nedosežno zgovornostjo je ljudstvu slikal trpljenje in težave kristjanov na Turškem, krutost in nepopoljšljivost divjega Turka. Gladstone je takrat prvikrat imenoval Turka „the unspeakable Turk“), kateri pridevek je Turčinu še dandanes na Angleškem ostal.

Iz državnega zpora.

V soboto se je zvršila budgetna debata; v petek se je državni zbor posvetaval še o posamnih postavkih finančnega budgeta, tako o soli, pri katerej točki je poslanec Proskovec obžaloval, da se nij stavil noben predlog o znižanji cene kuhinjske soli; on pa je zoper to, da bi se zahtevalo od vlade, da bi pričela zopet priejevanje črne ali živinske soli.

Nadalje se je debata vršila o davku na sladkor, o tobaku. Poslanec Hausner je pri zadnjem točki zagovarjal svoje predloge o povekšanji državnih dohodkov pri tobaku; cena naj bi se mu zvezkala, kar se da po njegovem mnenju čisto lehko storiti, kajti na Francoskem je navadni tobak trikrat dražji kakor naš fini domači. Avstrija ima pri navadnem nosljanci dobička 290 %, Francoska 840 %. Pri točki: državne subvencije, se je zopet Hausner pritoževal, da Avstrija pri železnicih zmirom toliko izgublja, druge države pa imajo dobiček od svojih železnic. Kronawetter je predlagal resolucijo, da bi od države garantovane železnice ne dajale preveč

*) Ta izraz prestavlja Nemci: „der unausprechliche Türke“. Pa to nij dobro preloženo, ker v slovenskem prevodu bi se reklo: „Turški gnus, ki ne zasluži, da bi si človek z izgovaranjem tega imena svoj jezik pomazal.“ Naš priprosti kmet bi to preložil v besede: „Ta grda turška presica“. Pis.

prostih vožnih kart, ker se take karte zlorabijo; temu je oporekaval trgovinski minister baron Korb.

Herbst je v nadaljevanji debate v soboto zagovarjal, da je svota za „subvencije in dotacije“ tako velikansko narasla, namreč na 24,968.700 gld. ker se ta svota odvaga z velikimi koristimi v kupčiji in obrti.

Glavni poročevalec Smarzevski je naznal, da vsi državni stroški štejejo 423,451.018 gl., dohodkov je 398,277.756 gl., primankljaja da je tedaj 25,173.262 gl. S tem je bila budgetna debata zvršena.

Na vrsto posvetavanja pride za tem vladna predloga o zidanji arlbergske železnice; zbornica je ta zakon sprejela v drugem branji, potem pa se je posvetovala o finančnem zakonu. Člen 6. tega zakona določuje, kako da se ima letošnji primankljaj pokriti, in sicer: 1. se ima v to porabiti dohodek od 17,854.000 gld. od izdanih obligacij zlate rente nominalne vrednosti 20,000 000 gld. 2. Od bivših državnih posojilnic vplačanih 5,883.918 gld. Nepokrit primankljaj ostane dakle še 1,435.344 gld., ki se bode pa pokril s tem, kar je v državnih kasah, če bi pa tega ne bilo dosti, mora se za pokritje izdati poseben zakon. Zbornica je odobrila ta zakon in tudi državni proračun v drugem branji.

Zbornica je potem prešla k točki: Železniška pogodba med Avstrijo in Srbijo. Nemški poslanec Falke se je pritoževal, da Avstrija preveč obzirno ravna s Srbijo, „ki naše želje popolnem ignoruje.“ Poslanec iz kranjskega velikoposestva baron Schwiegel je tolatal svoje tovariše na levici, da bosta Srbija in Bolgarija izvrševali dolžnosti, katere jima načaga berlinski dogovor. Še nekatere manjše stvari so se obravnavale, potem pa se je seja završila.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 10. maja.

Deželni zbori se bodo, kakor se zdaj piše, sesli 25. dné t. m., samo gališki se bode kasneje odprli. — Drugo poročilo („Montags-Revue“) pa pravi, da bodo deželni zbori sklicani početkom junija.

V državnem zboru je za danes važna bitka napovedana. Desnica hoče namreč volitve gorenje-avstrijskega velikega posestva zavreči zavoljo tega, ker so mej volilce vzeti taki hišni posestniki v Lincu, kateri nemajo nič zemljišča temuč samo hiše, ki so vpisane v deželno tablo. To vendar nijsa velikoposestniki, ker pri teh vendar vsak misli na velika graščinska posestva ali kmetije, ne pa na meščanske hiše. Baje da 30 tacih gorenje avstrijski velikoposestnikov plačuje skupaj le 96 krajcarjev zemljiščega davka! Kljub temu se nemški liberalci hudo jezé nad desnicou in trdijo, da so to vendar „velikoposestniki“, ker so vpisani v dež. tablo.

Brambeni odsek državnega zpora je v petek sprejel kot podlogo odmerjevanju vojaške takse načelo: deseti del od letnih direktnih davkov z državnimi dokladami vred-

Češki listi poročajo, da bode po sklenenem državnem zboru odožilo 15 čeških poslancev mandate. — Dolge sesije pač ne pri puščajo, da bi se dali v državni zbor voliti možje, kateri imajo doma nujne posle in jih ne pusti lehko za dalje časa.

Vniranje države.

Iz Škodra javljajo preko Italije, da so sklenili **Albanci** pod knezom proglašiti neodvisno kneževino Albanijo. Skadarski uradni list „Skodra“ je namreč dné 7. t. m. prinesel v turškem in albanskem jeziku dolg proglaš albanske lige in albanskega odbora. Ta izjava lja, da se je Albanija uže odcepila od Turčije

in da nij več pod sultanovim gospodstvom. Vsi otomanski uradniki, ki nijo Albanci, so odstavljeni in so baje šli iz dežele. Slušati se morajo ukazi lige; poleg nje so starešine jedini zakonodajalci. Podpisani so na tem proglasu: Ali paša, Hodo beg, Prenk Bib Doda, Mufti Hafis efendi, piskup Porten, Nikola Dzaba. Nadalje se javlja iz Skadra, da so vsi vojaki Osman paše, ki so bili doslej v ostrogou pri Kopliki, uskočili k armadi albanske lige, ki si je osvojila vse javne kase. Italijanski upliv, pravijo, da tam doli raste, in da pridejo Albancem pomagat Garibaldinovci.

Angleški vnanji minister lord Granville je poslal do vseh evropskih vlasti okrožnico, v katerej pravi: „Angleška vlasta ne more mirno gledati, kako sultan slovesne svoje oblube lomi. Čast Angleške pa tudi ne dopušča, da bi čakala in morda vodstvo v tem prevzele druge vlasti. Čast Angleške in nje interesi ne dopuščajo, da bi se žrtve turškega zatiranja zasmehovali z navideznimi koncesijami in da bi se ne izvršilo pred celo Evropo storjenih obljub. Evrope ne zanimlje samo blagostanje sultanovih podanikov v Vzhodnej Rumeliji in Evropa nema od sultana priznane pravice vmešavati se samo v vzhodne-rumeljske zadeve. Najvažnije točke berlinskega dogovora šenijo zvršene, zdaj je čas, da se sili na njih izvrševanje.“

V nemškem rajstagu je 8. maja pri posvetovanju o ladijeplovstvu po reki Labi oglašil se tudi Bismark. Obžaloval je, da se nemški partikularizem spet močneje oglaša in rekel, da bi on rad odstopil s svojega mesta kot državni kancelar, samo volja cesarja ga drži. Ker se mu povsod ovire stavijo, zeli on miru, ker je zelo truden. Windhorst mu je odgovoril, da ko bi Bismark željam katoličanov v cerkvenih rečeh zadovoljil, dosegel bi v vseh rečeh mnogo več, nego more zdaj, doseči.

Dopisi.

Z Dunaja 8. maja. [Izv. dop.] (Kranjski Kuhnov polk cesar počival.) Dne 4. maja je naš kranjski polk prvič imel čast stati pred njega veličanstvom svetlim našim cesarjem Francem Josipom. Da je najvišji veljnik vsej armadi bil zadovoljen tudi sе svojimi vernimi in vselej hrabrimi slovenskimi vojaki, dokazuje povelje, v katerem tukajšnji deželni zapovednik fcm. baron Marožić izreka Kuhnovcem takšno laskavo priznanje: „Njega cesarsko veličanstvo je o priliki dnevnje parade zaradi dobrega držanja in lepe vnanjesti vseh tamkaj navzočnih vojakov, kakor tudi zaradi gladkega stopanja pri defilovanju premilostno izvreči svojo najvišjo zadovoljnost.“ — Malo ne baš tako pohvalno se v denašnjem polkovem povelji izraža tudi novi naš polkovnik, g. Knobloch, pišč: „Polk je danes, odkar je tukaj v garniziji, prvič bil tako srečen, da je k paradi izšel pred njega veličanstvo našega najmilostivejšega gospoda in cesarja, in veseli me, da vam morem obveščati njega veličanstva najvišje priznanje z bog dobrega opravljenja ter držanja, a pri tem mi nij pozabiti tudi opomniti, da imamo delovati na to, da se odpravijo vse tu in tamše nahajajoče se pogreške; defilovanje je bilo navzlic neugodnim vremenskim in drugim razmeram prav dobro.“ Od tod vidite lehko, da Kranjci tudi na Dunaji nijmo zadnji, v priznanje naše vrlosti imamo zdaj tri dni po paradi „počitnice“. —č.

Iz gorenje savinjske doline 7. maja. [Izv. dop.] Savinčanje in Drčanje — mi sinovi majke Slave, imamo tolikanj posla pri c. kr. uradilih v Gorenjem gradu. Tam živé sami Slovani razen treh prišlih človekov, in vendar so napisi uradov taki, da imajo na prišleca narodjaka prav slab vtis, ker so

v tujšini načrtani. Tamle vidiš tabelo „k. k. Bezirksgericht“, katerej na levej „Gerichtstafel“ sloni; ta ti ponuja mnogo sodnijskih odlokov — pa v samej nemščini, ki jo mi ne razumem. To so nam lepi razglas, katere le jedva vsak petstoteri človek pri nas razume. Zakaj se ne uraduje v našem jeziku?

— In nekaj korakov na desnej visi črna tabla „k. k. Notariatskanzlei“. Spet le tuj jezik in nam Savinčanom nerazumljiv. Zakaj nij slovenskega? Misil bi človek, da je na Nemško priomal; a prišel si v okraj, kjer prebiva samo priprosto blagodušno trdo slovensko ljudstvo, ki spoštuje uradnike, kateri so pošteni. Zakaj se torej ne stori temu ljudstvu to v ljubo, da bi bili uradni napisи vsaj tudi slovenski, če ne samo slovenski. Če se Gradčanje ustrašijo uže slovenskega plakata, in upijejo, kako bomo mi le nemščino trpeli?

— Zahtevajmo vendar, ka se z nami v našem jeziku pismeno in ustno občuje, in da se nam i delajo pisma v našem jeziku, ne v švabskem tujem.

Povedali ste uže v cjenjem „Sl. N.“, da so trgi Mozirje, Rečica, Gorenji grad in občina Bočna peticionirali za slovenske srednje šole; pristavljam še, da komur to ne ugaja in kdor je po ljubljanskem buteljnu „Tagblattu“ „obsojen“ živeti mej nami Slovenci, ta naj jo potegne iz slovenskih krajin tja — kjer svoje somišljenike najde. Tudi tu je nekaj, da si malo tacih.

Domače stvari.

— (Učiteljska zborna) tukajšnje gimnazije in realke predstavila sta se v nedeljo g. deželnemu predsedniku Winklerju, ki se je jako prijazno in ljubezljivo pogovarjal v slovenskem, nemškem in italijanskem jeziku z različnimi gospodi profesorji. Natančnega o tem predstavljanji nijsmo mogli zvedeti, samo to se nam je pripovedovalo, da so baje osobito nekateri zelo nemški profesorji čutili, da od zgoraj veje zdaj nekaj drugačen veter nego je pod prejšnjimi deželnimi predsedniki. — Prejšnji dan so se predstavljala dež. predsedniku slovenska narodna društva. O tem sprejememo smo od udeleženca dobili za denašnji list poročilo — malo prekasno, torej ga priobčimo jutri. —

— (Deželni predsednik g. Winkler kranjskim občinam.) G. dež. predsednik je občinam po Kranjskem svoj nastop vladе naznani s sledenim razglasom v slovenskem jeziku: „Častiti gospod občinski glavar! Po milosti presvitlega cesarja z najvišjim sklepom 18. marca 1880 na mesto deželnega predsednika za vojvodino kranjsko poklican sem denes svojo službo nastopil. Pri tej priliki čutim v sebi željo in potrebo, da stopim naravnost pred glavarje in zastopnike kranjskih občin in jim zagotovim, da bode moja posebna dolžnost in skrb, poganjati se, kolikor je moga opravila, za povzdigo njih blagostanja, kajti blagostanje občin je podlaga blagostanju države. Da se pa bode življenje naših samostojnih ali avtonomnih občin čedalje bolj utrjevalo in razvetovalo, je neogibno potrebno in bodem jaz po svojej dolžnosti pazil na to, da se po občinah vsigdar postave spoštujejo, in da se posebno sklepi občinskih odborov opirajo na postavo, ki mora biti vodilo vsemu občinskemu delovanju. Naloga sedanjih občin je zares težavna; tem rajši jih hočem podpirati z besedo in dejanjem, nadejam se pa, ker spoznavam vso odgovornost svoje službe, tudi krepke podpore od njih. Vzajemna podpora

bode zlajšala našo nalogu — rečem našo, kajti nalogu vlade je v ozkej zvezi z nalogom občin, prav za prav se ta z uno v marsikaterem oziru popolnoma vjema. Sicer naj nas pri vsem našem ravnanji vodi ljubezen do našega drage domovine avstrijske in ljubezen do našega presvitlega cesarja, zaradi katere so — to spričuje zgodovina — Kranjci od nekdaj sloveli. To sporočite, Vas prosim častiti gospod občinski glavar, občinskemu odboru v prihodnjem rednem zboru. V Ljubljani dné 4. maja 1880.“

— (Iz Maribora) 8. maja se nam piše: Tu je vreme nekaj dni prav neugodno. Pred 14 dnevi, t. j. 23. pr. m., je toča tako bila, da je v desetih minutah ulice pokrila, kakor po zimi sneg. Enako je bilo včeraj ob polu šestih. Črni oklaki so pokrivali nebo, začelo je deževati, potem je prenehalo — vsula se je dvakrat toča, tako, da je precej škode učinila. Videti je pa, da je zadnje hudo vreme bolj škodovalo nego prejšnje. Vleklo se je od severojutra proti jugozahodu, črez Maribor proti Hočam. Ubogi kmet zdihuje, ker se mu na tak način letina slabu kaže.

— (Svojega očeta ubil) je baje, kakor se sumi, sin Josip Eržen iz Gabrka pri Škofej Loki. Stari Simon Eržen je namreč umrl hitre smrti; rekli so, da je padel s smreke, ko je veje sekal, in da se je pri padci smrtno ranil s sekiro. Žandarmerija pa je na tistem to stvar preiskavala in našla mnogo odnošajev, ki kažejo, da je ubijalec starega Eržena njegov lastni sin. Ljubljansko državno pravdinstvo je ukazalo, da se mrtvo truplo izkopli in preišče; to se je zgodilo in pri tem konstatiralo, da Simon Eržen nij umrl naravne smrti. Vsled te preiskave so zaprli mladega Eržena.

— (V sredo čede treščilo.) Iz Gorenj pri Postojni se nam piše 6. maja: Denes mej 11. in 12. uro pred poludnem je soseskin pastir skupno živino s pašnikov proti vasi vračal. Brez vsega groma strela udari v sredo skupne živine, osem goved na tla pade, 6 se jih je ozdravilo in 2 glavi sti mrtvi ostali, ena krava in njen 4 leta stari junec, last posestnika Andreja Prelaza. Mož je škodovan za 200 gold.

— (Tatje v prodajalnici.) Neznani tatje so pred kratkim v noči ulomili v štacuno trgovca J. Rudmana v Mekinjah in mu odnesli blaga ter denarja okolo 400 gld. vrednosti. Sumi se, da so Rudmana okrali ciganje potem pa pobegnili črez mejo.

— (Tatje ulomili) so v soboto večer v neko tržaško mesnico in so iz predala pokrali 30 gld. gotovine.

Razne vesti.

* (Vihar in toča.) Iz Pečuhu na Ogerskem se javlja da je bil tam 7. t. m. hud vihar, toča je šla in pobila sadje in vinograde do cela, razbito je mnogo okenj, vihar je strehe odnašal.

* (Sam sebe „ubil“ iz lakomnosti.) Na Ogerskem je bil najden pred par tedni v gozdu blizu Banjske Bistrike neki umorjen človek. Ker so pri njem našli pisma z imenom Samuel Grünbaum, mislilo se je, da je nek živinski prekupec tega imena iz Žiljane. Sodnja pokliče njegovo ženo, in ta res potrdi, da je ubiti njen mož Samuel Grünbaum (to ime zvoni prav judovsko). Mož je bil zavarovan „na življenje“ pri jednej zavarovalnici za 10.000 gld. pri drugej za 5000 gld. katere svote bi dobila njegova žena po njegovej smrti. Jedna izmej teh zavarovalnic je pričela preiskavo, je li res ubiti človek S. Grünbaum. Dobil je v roke ubitega fotografijo in jo poslala

zdravnikom, ki so Grünbaum preiskali, ko se je bil zavaroval. Zdravniki pa so rekli, da ubiti mož nij Grünbaum in res je sodnja kmalu potem pravega Grünbauma našla, ki je v ubil tujega človeka, mu dal v žep svojo listnico in svoje ime, za to, da bi sodnjo prekanil, da je on sam ubit; njegova žena bila bi dobila potem 15.000 gld. zavarovalnine, in s tem denarjem sta mislila potem potegniti v Ameriko.

Listalca opravnosti: Gosp. A. J. v K. Plačano za drugo četrtek. — Gosp. dr. L. v B. Za drugo četrtek plačano. — Gosp. dr. A. P. v K. Od svote za 42 kuponov odpade se 1 gld. na prvo četrtek prihodnjega leta 1881.

V. Izkaz

odbora za nabiranje darov stradajočim Istranom:	
Slavno opravnosti „Slov. Naroda“	243 gld. 33 kr.
G. J. Aleševič, urednik v Ljubljani,	
je poslal po nekem g. duhovniku	
v Ljubljani nabranih	20 " — "
Neimenovan	1 " — "
G. dr. Lavoslav Gregorec, urednik	
„Slovenskega Gospodarja“	52 " — "
Slavna čitalnica iz Liirske Bistrice	
Gosp. Šober iz Zagreba 134 kilo	25 " 25 "
fizola (2 vreči).	
G. o. Hugo Novlan je izročil od	
g. vikarja Dolence iz Ljubljane	
zaporedoma poslanih 23 gld. 10 kr.,	
12 gld. 90 kr., 15 gld. 65 kr. in	
25 gld. 30 kr.	76 " 95 "
Slavna čitalnica v Ptuij	96 " 52 "
G. župnik Peharec in kaplan Vrhovnik	
sta poslala pri Sorčanskih fa-	
ranih nabranih 447 kilo (13 vreč)	
krompirja.	
G. dr. Dinko Vitežič, državni poslanec,	
je poslal pri državnih poslan-	
cih v Beču nabranih	274 " — "
Slavno županstvo v Planini je po-	
slalo po g. Fr. Riharu, župniku	
v Planini, in g. Fr. Klemencu,	
župniku na Unci 635 kilo fizola in	
Slavni odbor za stradajoče Istrane	
v Zagrebu	14 " — "
G. o. H. Novlan je izročil od g. vi-	
karja Dolence poslanih	200 " — "
G. kaplan Mikiša iz Pična	13 " 30 "
Slavni odbor za stradajoče Istrane	
v Zagrebu za Buzetino	300 " — "
G. o. H. Novlan je izročil od g. vi-	
karja Dolence poslanih	21 " 17 "
G. Stanič, notarski koncipijent v	
Gradiču, nabral	10 " — "
Polovica čistega dohodka pri aca-	
demiji, napravljeni na korist Istra-	
nom in Notranjem po čitalnici,	
dramatičnem društvu in „Sokolu“	
v Ljubljani	113 " — "
G. dr. L. Gregorec, urednik „Slov.	
Gospodarja“ v Mariboru	38 " 85 "
G. vikar J. Tomažič v Rudolfovem	
je poslal čisti dohodek gledališke	
igre v tamšnji čitalnici	34 " — "
G. M. Trinajstič, jurist v Beči, je	
nabral	22 " 10 "
Slavno uredništvo „Soče“ v Gorici	
5 " — "	25 " 20 "
G. kaplan Mikiša iz Pična zopet .	
G. kaplan R. Jelušek iz Pična . . .	2 " — "
G. Fr. Meča-Bertoša iz Pazinskega	
polja	68 " 14 "
G. dr. L. Gregorec, urednik „Slov.	
Gospodarja“ v Mariboru	126 " 50 "
G. Kramar, župnik na Breznici, nabral	
1564 kilo krompirja, 75 kilo fizola	
in 316 kilo žita.	
Slovensko pevsko društvo v Beču	
G. župnik Zagorec iz Mokronoga	
nabral 690 kilo fizola.	
G. šolski nadzornik Križnič iz Pulja	
G. dr. L. Gregorec, urednik „Slov.	
Gospodarja“ v Mariboru zopet . . .	52 " — "
G. Ambrož Flegar, adjunkt prisodnji	
v Rovirju	5 " — "
Slavno uredništvo „Slobode“	51 " 57 "
Slavni društvo „Edinost“ in čitalnica	
v Trstu	150 " — "
G. župnik Martin Drčar na Polici .	
G. prof. Kalb	4 " 50 "
C. g. o. H. Novlan je izročil od g. vi-	
karja Dolence iz Ljubljane po-	2 " — "
slanah	42 " 50 "
Isti	18 " 3 "
Vsled IV. izkaza v „Slovenskem	
Narodu“ v gotovini	4357 " 59 "
Vsega vklup	6477 gld. — kr.
v gotovini, 50 kocev, 400 kilo kisle repe in zelja,	
2311 kilo krompirja, 4700 kilo žita, 455 kilo moke,	
4039 kilo soč vja in 1 zabojebleke.	
Odbor se vsem onim, ki so pripomogli, da se	
je tako lep uspeh dosegel, in vsem p. n. dariteljem	
najsrceje in najtoplje zahvaljuje, ter javi, da bode	
tekom meseca maja račun položil in koncem maja	
svoje poslovanje končal.	
V Pazinu, dne 6. maja 1880.	
V imenu odbora za stradajoče v Istri:	
J. Berbuč, tajnik.	

Zahvala.

Zadnja dijaška beseda v deželnem gledišči ljubljanskem se ima ponašati s prav dobrim gmotnim vsphemom. Čistega dohodka, ki je bil, kakor znano, v bogim dijakom tukajšnjih srednjih šol namenjen, je 261 gld. 96 kr. Ker se je s to lepo sveto podpora zaloge obeh za vodov tako znatno pomnožila, izreka slavnemu občinstvu za obilo udeležbo in posebno še vsem onim blagim dobrotnikom, ki so s preplačili ali na kak drug način k temu veselemu vsphemu pripomogli, najsrečejšo zahvalo. Odbor.

Poslano.

Mojemu nekolegu g. Mihatu Kosu, začasnemu učitelju v Krašnji.

O človeče! Kaj čekaš v št. 101 „Slovenskega Naroda“ o nekem opravljanju — kar sem govoril sem „resnico“ govoril, — če misliš, da ne — išči si zadostenja. Kar pa dalje v poslanej „perijadi“ stoji le prav nesramna laž! Kdaj je li tista „obravna“ bila, v kojej si se s Tvojo konec-jezičnostjo takoj mojsterskega izkazal; ter me izpodena iz e. kr, učiteljsiča rešil?

Zato gotovo samo Mihatov kolešek ve, ne pa jaz, kakor gotovo tudi ljubljanski gospod vodja in moji sošolci ne.

Pač je pa baje Tebi gimnasium bil z velikim ključem zavzoren v četrti šoli — saj v osmi šoli tako nijsi bil, če si se prav v Velikem gabru ponosno hvalil, da si bil itd. pa le do mojega prihoda se je verjelo. Še gleda hvaležnosti, katero si Ti od mene tako rekoč tirjal — eno.

Gotovo Ti še včasih zazvoni po všesih, ko se spomniš besed g. sodnika v Zatičini, kateri Ti je pri „dobroznanej obravnavi“ zaradi neke Tvoje opazke gleda moje osebe rekel, (ko sem jaz rekel, da Te moram tožiti), da boš od 1—6 mesecev zaprt in da službo izgubiš, „če te jaz tožim“. Upam toraj, da mi imam le Ti hvaležen biti, da Te nisem spravil — Miha! Kaj? Zdaj pa laži trobiš v svet. Se še snidemo!

Dalje še na to opozorjuješ kolege v prav smesnem „štitalu“ — — „o element“ — to je pa kakor nalašč prav pogodila — — —. Zdaj pa še kakšen dijaški „štikel“ če Ti je draga — v prav dolgej periiodi piši, če nimaš kaj druga — — in če Ti je še dolg čas kaj — — —.

V Velikem gabru, dn. 5. maja 1880.

Josip Zajec,
(215) nadučitelj.

Tuji.

9 maja

Pri Slovnu: Vidic iz Dunaja. — Högnar iz Brna. — Zurhuleg iz Dunaja.

Pri Mateti: Kulka iz Dunaja. — Hertaus iz Trsta. — Bauer iz Gradca. — Geringer iz Dunaja. — Dr. Abram iz Gorice.

Dunajska borza 10. maja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

čnotni drž. dolg v bankovcih	72 gld. 50	kr.
čnotni drž. dolg v srebru	73 " 25	"
člata renta	89 " —	"
čl. 60 drž. posojilo	130 " 50	"
Akcije narodne banke	840 " —	"
Kreditne akcije	273 " 80	"
London	119 " 10	"
srebro	9 " —	"
Napol.	5 " 61	"
kr. cekini	58 " 60	"

Pivovarna

na Kranjskem, z zelo obrtno okolico, poleg železniške postaje, z vso pripravo, potem dve hiši z vrtoma, hlevom, velikim magacinem, prodá se iz proste roke ali pa se dá na več let v najem.

Natančnejše se izvá pri opravnosti „Slovenskega Naroda“. (202—3)

Ker so se tuilerije popušile,

morajo se veliki

„magasins ruenis“ v „Rue de Rivoli“

v Parizu izprazniti. Od tod semkaj poslano blago iz prvih tovarn sveta, odda se skoraj zastonj, za menj nego polovico izdelovalnih troškov. Prosimo brzih pisemskih naročil, ker sme vsagdo preverjen biti najboljše izvršitve.

Blago od britanija srebra.

Britanija-srebro je jedina na svetu postojeca novina, ki za 30letno uporabo dela ostane, kot pravo 13-letno srebro. Jamstvo je tako gotovo, da se s tem javno obvezujemo, nove takoj in brez zapreke nazaj dati, ako bi namizno orodje očrnalo.

18 komadov britanija-srebrnih nožev, vilo in žile, po 6 komadov, vseh 18 skupaj gl. 3.75.
 6 takih žile za kavo, preje gl. 3, zdaj samo 60 kr.
 1 britanija-sreberen zajemalec za juho, preje gl. 3, zdaj gl. 1.20.
 1 britanija-sreberen zajemalec za mleko, preje gl. 1.60, zdaj 50 kr.
 6 britanija-srebrnih tas, preje gl. 5, zdaj samo gl. 1.50.
 6 jednakih podstavkov za nože, preje gl. 4.50 zdaj samo gl. 1.50.
 1 skatljica za sladkor, od britanija-srebra, preje gl. 4, zdaj gl. 1.20.
 1 par svečnikov od britanija-srebra, preje gl. 3.50, zdaj 1.20.
 1 namizni zvonec od britanija-srebra, preje gl. 4, zdaj gl. 1.42.
 1 kozarec za jajce, preje 60 kr., zdaj 30 kr.
 1 solnik in popernjak skupaj, preje gl. 2.50, zdaj 75 kr.
 1 karafindel za jesih in oje, preje gl. 8, zdaj samo gl. 4.50.
 1 žvepjenjak za žvepjenje od britanija-srebra, težak za na mizo, preje gl. 3, zdaj samo 95 kr.

Najobjamljivejši, najfinješi ponarejeni briljantni lišp.

Ta svetno poznati lišp, ki se označuje od največjih poznavalcev umetnin tega sveta kot najuspešnejše, kar se je doslej v tej skri izdelovalo, je radi svojega sončnega obrusa v to namenjen, da se za drage novice kupljeni pravi lišp izpodrine, ker ni jeden zlatar celotega sveta ne more teh ponarejnih briljantov od pravih razločiti, aki jih ne podvire preje najnatančnejšemu preiskavanju. Celi lišp okovan je s pravim double-zlatom.

1 briljantni prestari, najnovjejša in najfinješa zlata fasona samo gl. 2.
 1 par britanjih utrhanov, z jednimi ali dvema biseroma v ponarejenem srebrnem okovu, gl. 2.50.
 1 britjantna broša z več nego 20 kameni, gl. 2.50.
 1 britjantni medaljori, najlepša fasona zlata, samo gl. 2.50.
 1 britjantni križec za vrat v lepej obliki, samo gl. 2.
 1 britjantna naročnica samo gl. 2.50, kako obmamljiva.
 1 britjantni dijadec ali spona za lasé gl. 2.50.
 1 par britanjih priperjakov za lasé gl. 2.50, najmodernejše tega sveta.
 1 verižica okolo vrata iz double-zlata, najfinješ pletivo, preje gl. 10, zdaj samo 2.50.
 1 kratka verižica za uro, iz double-zlata, preje gl. 5, zdaj gl. 1.50.

Zepne ure.

Vsaka ura je fino repasirana, na trenotek regulirana, ter se jamči za 5 let.

Naboljše in najcenejše ure sveta!

Krasna ura na valjar iz najtežjega nikel-srebra, na sekunde repasirana, z zastonj pridodano verižico od pravega double-zlata, medaljonom, ključicom in baršunastim etui-jem, preje gl. 15, zdaj samo gl. 5.50.

Krasna ura na sicerje iz težkega nikel-srebra, na sekundo regulirana, z zastonj pridodano verižico od pravega double-zlata, medaljonom in baršunastim etui-jem, preje gl. 21, zdaj samo gl. 7.25.

18tretja srebrna ura na valjar, puncovana v c. kr. kovnici, s 18 rubini, razen tega na novem električnem potu pozlačena, na sekundo regulirana, preje gl. 27, zdaj samo gl. 11.20.

Krasna cizelirana žepna remontoirska ura, od double-zlata, na držku brez ključa za navijati, preje gl. 24, zdaj samo gl. 10.75, z verižico od double-zlata itd.

Zlata ura za gospode fino verižico za okolo vrata, preje gl. 36, zdaj gl. 19.

Zlata ura remontoirska za gospode, potrjena v c. kr. kovnici, jamstvo 5 let, preje gl. 70, zdaj samo gl. 35.

Srebrna washingtonska remontoir ura z lepo pozlačeno verižico, najfinješa remontoirska ura, preje gl. 30, zdaj gl. 16.

Washingtonska ura budnicna z ropotuljo, fino regulirana, tudi kot namizna ura, preje gl. 12, zdaj samo gl. 4.80.

Število ur je omejeno, kdor želi tedaj imeti za malo novcev izvrstno uro, ki povsod najmenj stane četirikrat več, naj se preje ko mogoče obrne na zdolaj označeno firmo.

Stvari, ki se ne prilegajo, vzemó se brez ugovora nazaj, premenó se, ali pa novci nazaj pošljó.

Še jedenkrat priporočamo spoštovanim čitateljem, to dobro in samo jedenkrat v življenju kazočo se priliko porabiti fin naročbe tako hitro in mnogobrojno kolikor je mogoče pripisati, da se more zadovoljiti vsakemu posébe, ker po prvej objavi tega naznanila, proda se jako veliko.

Perilo za gospe in gospode, vspomladansko in poletno.

13.000 sraje za gospode od najboljšega lan. širitinga, gladke ali facon pris, preje gl. 4.50, zdaj samo gl. 1.50. Prsi četvere.

6250 sraje za gospode z bogatimi krasnimi pravo kvaj-caraskimi vezljanimi podstavki, prisje gl. 6, zdaj samo gl. 1.50. Odličen z bogav ivavnosti.

3000 nočnih korsetov za gospode s čudovito krasnimi pletenimi podstavki po dolžini, prisje gl. 7, zdaj samo gl. 1.50, od teškega barhenta tudi samo gl. 1.50, krasna red za vsako gospo.

2450 hlač za gospode s plis in vezljanjem, ali od prima-chiffona ali pa od teškega barhenta tudi samo gl. 1.50. Tudi za gospode.

1600 rumbarskega domačega orjaškega platna, po 30 vatlov, najboljša tkanina, za vsako rodino, komad samo gl. 5.50. S poročtom.

1000 canefas blaga za posteljo, zajamčeno, da se prati, 25 vatlov, sivo, plavo, modro, vse karirano gl. 3.70, rdeče karirano gl. 4.50.

2450 garnitur namiznih, 12 damastnih servijetov in 1 veliko namizno pregrinjalo. Krasni eveltilasti desni, prisje gl. 7, zdaj vse skupaj samo gl. 2.85, preporebno za vsako gospodinjstvo.

10.000 tucatov francoskih katistnih žepnih rut, z barvenimi robovi, ki barve ne zgubijo, vse obrobljeni, tucat 1 gl.

1000 oxfordskih sraje za gospode, četvere, z 2 ovratnikoma, prisje gl. 3.50, zdaj gl. 1.70.

1000 pisanih creton-srajc, prisje gl. 3.50, zdaj gl. 1.70.

2000 svilenih rut za gospode,

prisje gl. 4, zdaj komad gl. 1.75.

Dežni plašči od proževine in oglači.

Oni izvrsti dežni plašči so zaradi svoje vrednosti odlikovani s 16 medaljami, a zaradi svoje dvojne svrhe, za dež kot kaput, za lepo vreme kot elegantni moderni oglači za nositi je najboljša in najpraktičnejša oblieka. Ti dvojni kaputi so stali prisje gl. 18 ter se zdaj za čudno malo ceno od gl. 9.30 dobivajo. Naj nikdo ne opusti naročiti si te oblike, posebno ker se dobiva vsako velikost.

3200 tucatov svilenih žepnih robcev.

To žepne rute nam je na prodaj poslala na nič prišla fabrika, ter so prisje stali gl. 4 a komad, zdaj pa samo gl. 1.50. Jamči se, da jo svila, in se prosi za hitra naročila, ker se to blago skrajno razprodaja.

5920 creton-oblačil za gospe

iz najfinješega francoskega cretona in „millefleur“-blaga, ali pa iz teškega ruskega platna, prisje gl. 15, zdaj samo gl. 4.75. Najnovejše za vspomlad in leto.

Haupt-Depot internationaler Fabrikate von A. FRAISS,

Rothenthurmstrasse, gegenüber dem erzbischöflichen Palais, WIEN.